

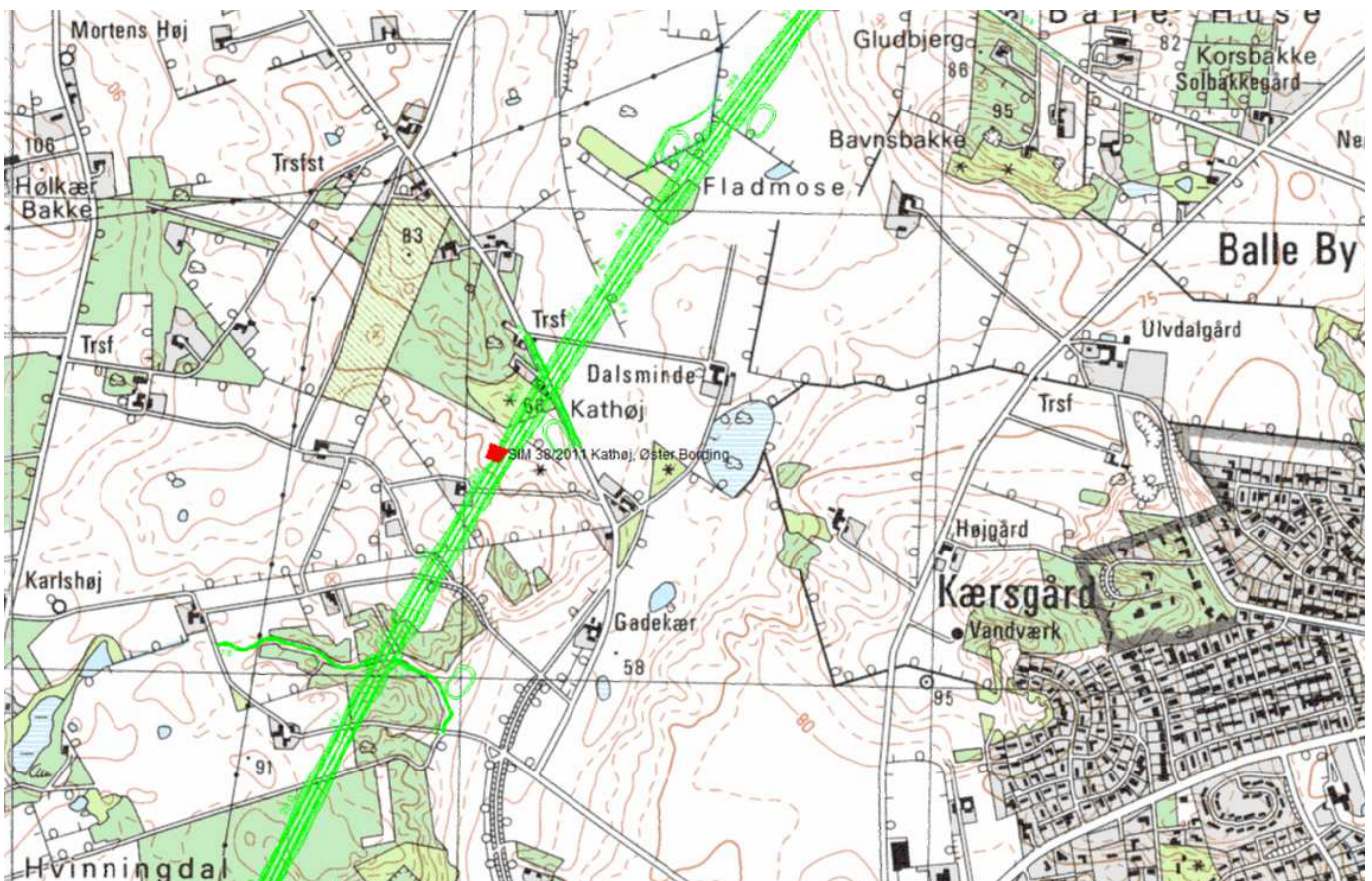

Kulturhistorisk rapport for udgravning af hus med forsænket gulv ved Kathøj

Journalnummer: SIM 38/2011
Sted: Kathøj
SB Stednummer: 13.03.07.

Matr. nr.:4e
Ejerlav: Hvinningdal by
Sogn: Balle
Herred: Hids
Gl. Amt: Viborg

Kulturstyrelsens j.nr.: 2012-7.24.02/SIM-0003

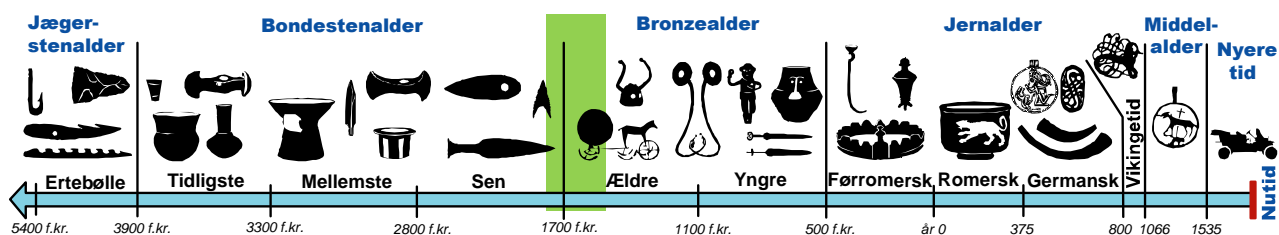
På ovenstående kort er udgravningen fremhævet med rødt og motorvejens forløb med grønt (baggrundskort: KMS' 4cm kort).

Resume: Udgravning af hus med delvis forsænket gulv. Langs kanten af forsænkningen fandtes enkelte stolpehuller, der tolkes som spor efter husets vægforløb. I sænkningen fandtes en del keramik der daterer huset til den sene del af bondestenalderen eller begyndelsen af bronzealderen.

Indholdsfortegnelse

Indhold

Indledning.....	3
Undersøgelsens resultater	3
Topografi	4
Fortidsmindelandskabet.....	4
Udgravningsdata.....	5
Metode	5
Fremtidigt arbejde.....	6

Tidslinie med de identificerede perioder Grønt fremhævet er husets sandsynlige datering

Indledning

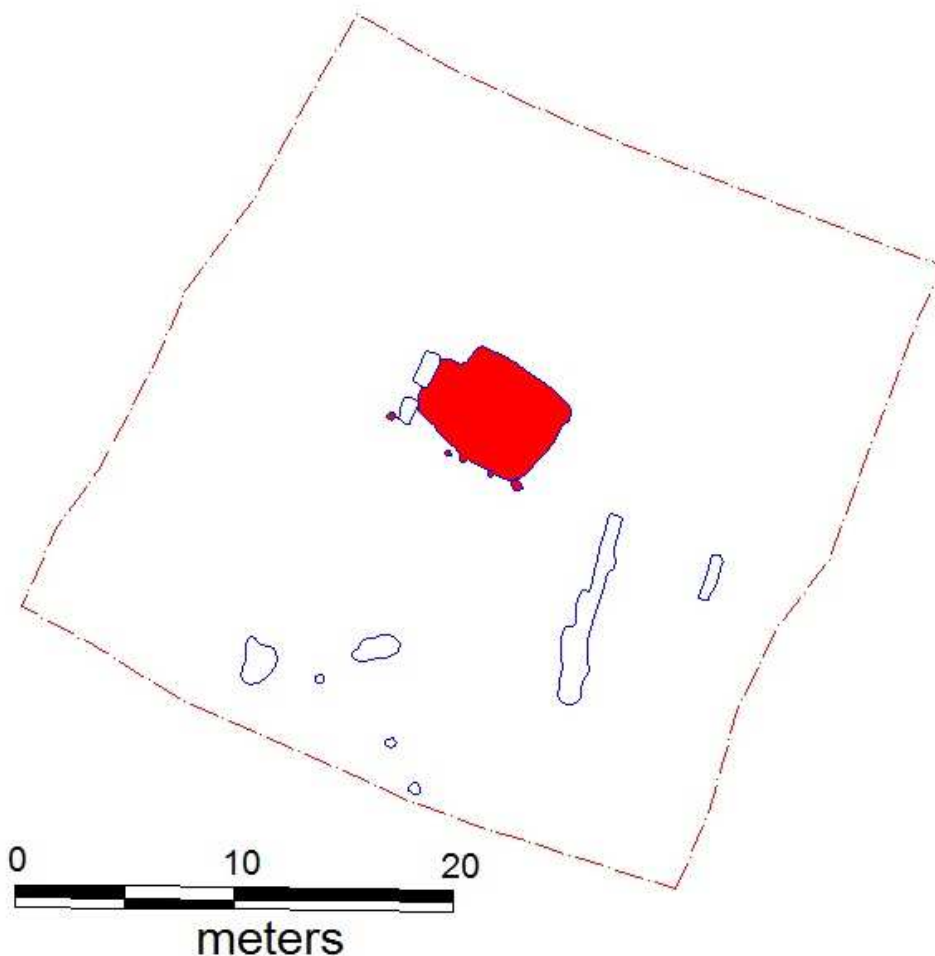
Sagen er opstået i forbindelse med anlæggelse af motorvej mellem Funder og Låsby hvor Silkeborg Kulturhistoriske Museum har lavet omfattende, systematiske forundersøgelser i det godt 28 km lange trace.

Vest for Jordkærvej blev der ved en forundersøgelse fundet bopladsspor fra sen bondestenalder/tidlig bronzealder bl.a. repræsenteret ved en større mørk aftegning i undergrundssandet indeholdende en del lerkarskår og en løber til en kværn. Den mørke, nærmest firkantede aftegning, blev tolket som dele af en hustomt med delvist forsænket gulvflade og der blev fundet enkelte spor efter stolper i tilknytning til forsækningen. Feltet er beliggende på matr. nr. 4e, Balle sogn.

Udgifterne til disse undersøgelser påhviler ifølge museumslovens §26 stk. 2 og §27 stk. 4 bygherre, der i dette tilfælde er Staten repræsenteret ved Vejdirektoratet. Al korrespondance er ført mellem museumsinspektør Peter Mohr Christensen, Silkeborg Kulturhistoriske Museum og Kenneth Holme Poulsen, Vejdirektoratet.

Undersøgelsens resultater

På baggrund af resultaterne ved forundersøgelsen blev der udpeget et mindre felt på 1200 m² til arkæologisk udgravning.

Oversigtsplan med forsækning og omgivende stolpespor fremhævet

Ved udgravningen blev der fundet en hustomt med delvis forsænket gulv.

Husets væg der havde været opbygget omkring jordgravede stolper var kun bevaret i form af nogle få stolpespor ved forsænkningens sydside. Forsænkningen udgør antagelig kun en del af huset som har været længere enten mod øst eller vest. Som oftest er det i husenes østlige del, at forsænkningerne har været placeret.

Sænkningen målte 6 x 4,5m og var omkring 20 cm dyb. Ud over nogle få stykker affaldsflint indeholdt sænkningen en hel del lerkarskår. Langt de fleste skår lå i et lag i sænkningens sydøstlige hjørne. Hovedparten af skårene er fra store tykvæggede groftmagrede kar. Karrene har været enkle i formen, nærmest spandformede og 20-30 cm høje.

Fra forsænkningen blev der udtaget en række jordprøver der er heldigste fald kan indeholde forkullede korn og frø, der dels vil kunne vise hvilke afgrøder der blev dyrket på de omkringliggende marker dels vise hvordan vegetationen så ud i området da huset var i brug.

Endelig vil et eventuelt forkullet materiale kunne anvendes til en naturvidenskabelig datering, der ret præcist kan angive husets alder

Der blev kun fundet det ene hus i udgravningsfeltet. I området syd for huset fandtes enkelte nedgravninger efter aktiviteter på stedet der efter alt at dømme er samtidige med huset.

Udgravning af keramik i den forsænkede del af huset.

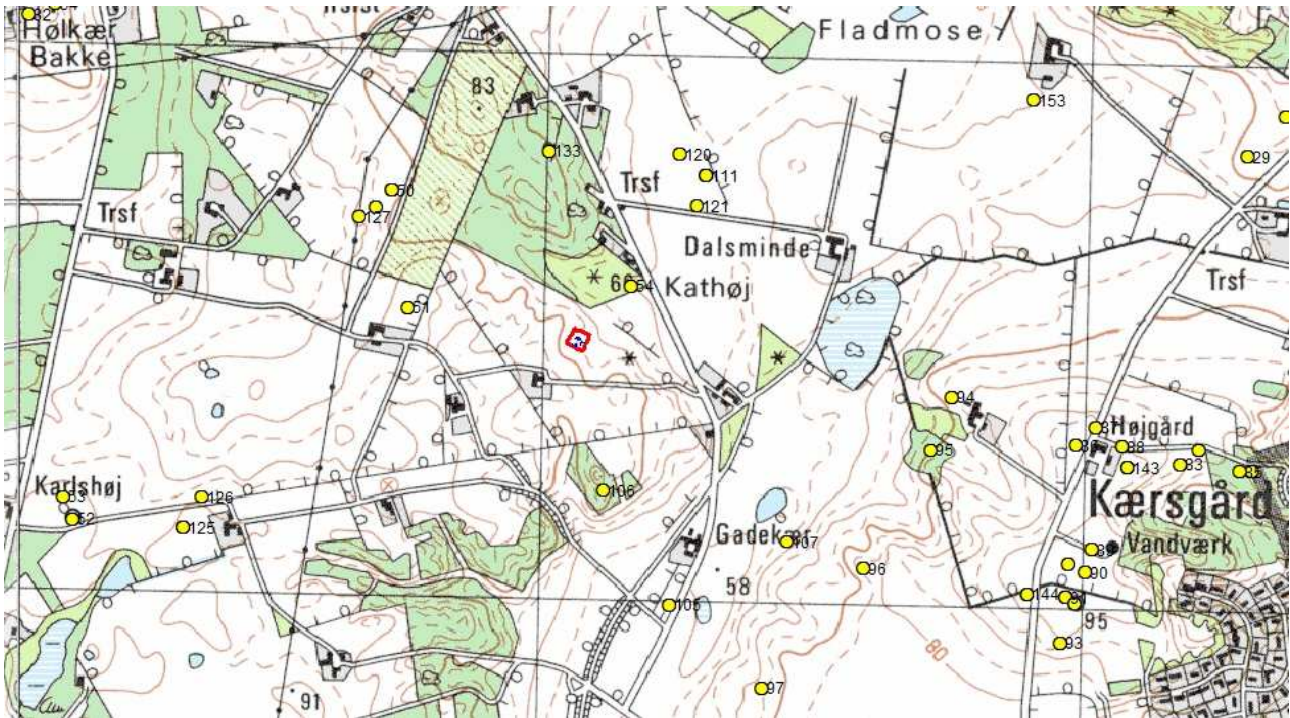
Topografi

Hustomten ligger på en smal terrasseflade på vestsiden af en nord-syd gående smeltevandsdal. Undergrunden består her af sand og grus.

Fortidsmindelandskabet

I området er der registreret flere rundhøje. Ingen af dem er undersøgt og kan derfor ikke dateres nærmere end til oldtid generelt.

Beliggenheden højt i landskabet og størrelsen på flere af højene kunne dog antyde en datering til bronzealderen.

Udgravningsfeltet markeret med rødt. De omkringliggende rundhøje er markeret med en gul cirkel.

Udgravningsdata

Udgravningen på Kathøj blev påbegyndt den 26/3 2012 og afsluttet fredag den 24/4 2012.

Den daglige ledelse er foretaget af Poul Mikkelsen, assisteret af Kurt G. Overgaard..

Ansvarshavende på museet er Peter Mohr Christensen.

Udgravningens resultater er registreret løbende, og foreligger efter endt beretningsarbejde til fremvisning på museet ved anmodning. Materialet består af digitale feltplaner med notater, snittegninger samt digitale fotos.

Sagen er journaliseret på Silkeborg Museum som **SIM 38/2011, Kathøj**.

Naturvidenskabelige rapporter og listemateriale eksporterede fra M..U.D. (Museernes Udgravnings Data), foreligger desuden i sagsmappen, og / eller i den digitale sagsmappe.

Metode

Entreprenørarbejdet er foretaget af Christians Anlæg & Løgager Entreprenør A/S, Hedehusvej 12 8600 Silkeborg, med gravemaskine. De enkelte anlæg er udgravet med skovl og ske og fra forsænkningen er udtaget en række fyldprøver til flotering.

Overjord (dyrkningsjord) og råjord, samt overjordsblandet råjord, er holdt separat, således at de to jordtyper i store træk har kunnet genplaceres i korrekt orden, efter vi har gjort vores iagttagelser.

Anlægsspor og forstyrrelser er indmålt med differentiell GPS, og dette materiale ligger til grund for de her viste oversigtskort.

Fremtidigt arbejde

Med indeværende rapport anses feltarbejdet som afsluttet, og bygherre kan nu foretage det nødvendige jordarbejde uden indvending fra museets side.

Udgravning af den forsænkede del af huset